

Gvendur og Elin

Í Laxárdal í Gnúpverjahreppi var sá maður er Guðmundur hét og var kallaður smali. Hráðan hann var ættabur er ekki kunnugt en vinnumaður var hann á einhverjum bæ í Tungu-
fellssöku í Hrunamannahreppi á yngri árum.
sinum. Á Laxárdal fór hann nokkuð fyrir
miðja 19. öld og byggði sér þar bæ fyrir
aurtanu Túnið og Kallaði Stöðulfoss. Þar var hann
til dauðadags sem mun hafa verið um 1876.
Kona hans hét Elin. Ekki áttu þau börn.
Eftir dauða Guðmundar fór Elin heim í Laxárdal
og dó þar seint á árinu 1880. Voru þá húsini
á Stöðulfossi rifin en töftirnar sjást enn,
1933. Ekki hafa Guðmundur at jörðinni
og átti ekki skepnur nema nokkrar kindur
sem hann heyrði fyrir. Hann hafa verið
framúrskarandi fjármáður.

Meistar hluta ársins voru þau sem vinnu-
hjú hjá Einari bónda í Laxárdal en héldu
til í kofa sínum þess á milli. Nokkur sumur
var Elin kaupakona hjá Guðmundi Þorsteinssyni
heppstjóra í Hlíð. Á hverjum vetri komu þau

Guðmundur og Elin að Hlíð og voru þar
nækkar nærur. Sæði þá Guðmundur sögur.
Kunni hann mikið af þeim og sæði þar
hverjum manni betur en vandlátur var hann
um að vel væri hlýtt. Man sá er þetta ritar
eftir þú semu barn að þau Guðmundur sátu
á innra rúmi að vestanverðu í bæðstofunni
í Hlíð og sæði hann sögu. Heyrir hann
þá að folk er farið að þraka saman utar
í bæðstofunni og hætt að taka eftir. Verður
hann þá vöndur og þagnar. Þegar þetta
kenn fyrir hafði Elin þann síð að bæða
úr Karlinum með einhverju þamanyrði.
og í þetta sinn sæði hún: „Nei, sko
þefið á honum núna.“ Þá brosti Karlinn
og hélt áfram með söguna, og þá var þess
þætt að folkís trúfæði hann ekki með
samtali.

Guðmundur var sköllöttur og var hann
með skotthúfu á höfðinu bæði nærur og
daga. Þegar Elin var kaupakona í Hlíð var
hann vanur að koma á laugardagskvöldunum
og vera nöttina. Það var eitt laugardags-

Kvöld að þeir komu frá ádráttarveiði í
Laxá Guðlaugur síðar bóndi á Fossi í
Hrunamannahreppi og lýður bróðir hans.
Var flest fólk háltað þegar þeir komu inn.
Sjá þeir þá að Guðmundur er háltaður
fyrir ofan Elinu sína. Þar samt litist
á honum nema skottið á húfunni lafði
innyfir höfðalægðubrikina.

Þyr Elin þá fréttu. Guðlaugur segir
að fréttir séu ekki góðar. Hann hafi séð
húfuna af Guðmundi hennar fljóta fram Heljar-
þremshyl. Hjóti Guðmundur þvi að hafa farið
í ána. "Ekki brúti ég þvi", segir Guðlaugur, "að
Guðmundur hafi farið að kasta húfunni í ána
og þanga berhöfðaður". Heyra þeir þá að
Karlinn fer að hlæja.

★

"Það var einu sinni," sagði Guðmundur,
"þegar ég var að þanga í veiði. Við vorum
nokkrir saman - að þegar við fórum yfir
Skipholtblæk, datt mér í hug visan svarna:
"Yfir um Kedronu breiðanu bekk, blessaður þá
með sveinum þekk." (1. Passiusálmur 15. vers.)

Það var einhverjum dag um haust að Elin fór fram að Steinsholti. Þegar hún fór heim aftur, var orðið alibið dags og þoka og súðarigning. Þegar hún kemur inn á fjallið á mót við Hvíld sér hún mann framundan sér. Heldur hún að Guðmundur sé kominn að leita að sér og fer að kalla: "Ég er hérna, Kallinn minn." Heldur hún svo áfram nokkra stund og alltaf er maðurinn jafn langt frá henni og síðan hverfur hann alveg. Heldur hún svo leið sína heim að Stöðulfossi. Liggur þá Guðmundur uppi í rími þurr og hreinn og hefur aldrei farið neitt. Það var þriðji maðurinn að Elin hefði séð Hvíldardraginn.

Á vestri brún Hlíðarfjalls, í mörkum milli Hlíðar og Laxárdals eru 2 vörður. er þeir byggðu bræðurnir Guðlaugur og Lýður og sögðu að ætti að vera minnisvæði þeirra hjóna, Guðmundar og Elinar. Standa vörðurnar þar enn 1933. Eru þær kallaðar "Gvendur og Elin".